

ที่ นร 6500 / 5421

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารหมายเลข ๑

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่.....
วันที่ 4 มิ.ย. 2544 เวลา 16.00

3 กันยายน 2544

23/30

เรื่อง การปรับปรุงระเบียบวิธีการเข้าเมืองเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สอ. รับที่.....
วันที่ 4 มิ.ย. 2544
เวลา 16.30 น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณาเรื่องการปรับปรุงระเบียบวิธีการเข้าเมืองเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

ฉบับ 1388
วันที่ 6 มิ.ย. 44
เวลา 16.00 น.

ด้วยการประชุมคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 8/2544 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2544 ได้มีการพิจารณาการปรับปรุงระเบียบวิธีการเข้าเมืองเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ที่เสนอโดยคณะทำงานซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน) ได้แต่งตั้งขึ้น โดยมี พล.อ.อ.ธีรศิลป์ คัมภีรญาณนนท์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นั้น

คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะทำงานเสนอและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. เสนอคณะรัฐมนตรี ให้ปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 และ 14 กรกฎาคม 2541 และเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2541 ในส่วนของการอำนวยความสะดวกตรวจลงตราให้แก่นักท่องเที่ยวอายุ 55 ปีขึ้นไป เพื่อพำนักในราชอาณาจักรเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และให้กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พิจารณากำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติต่อไป

2. เสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ให้ชาวมาเลเซียสามารถใช้บัตรผ่านแดนแทนเอกสารเดินทางในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยคราวละไม่เกิน 30 วัน โดยมีกำหนดเวลา 2 ปี นับจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโดยให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำการติดตามและประเมินผล

และเสนอคณะรัฐมนตรีสั่งการให้ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองร่วมกับกรมศุลกากรในการจัดทำศูนย์ one stop service ให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศโดยทางรถยนต์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ทั้งนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยรถโดยสารท่องเที่ยว และรถยนต์โดยสารส่วนบุคคล โดยลดขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแล้วเสร็จ ภายใน 6 เดือน และให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง พิจารณาดำเนินการเชื่อมฐานข้อมูลในการตรวจคนเข้าเมืองกับประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ เพื่อพัฒนาระบบการเข้าเมืองสำหรับนักท่องเที่ยวมาเลเซียและสิงคโปร์ ต่อไป

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

24/30

- 2 -

3. เสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ให้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่เพื่อการลงทุนเป็นกรณีพิเศษ เป็นระยะเวลา 3 ปี (ซึ่งการประกาศครั้งแรกลงนามโดยอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายเสนาะ เทียนทอง) เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 สิ้นสุดการอนุญาตเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2543) ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นผู้ดำเนินการ และให้เพิ่ม หลักเกณฑ์สำหรับสนับสนุนโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยกำหนดอายุ 50 ปี ถ้ามาลงทุนหรือซื้ออาคารชุดมูลค่า 10 ล้านบาทสามารถให้คู่สมรสได้สิทธิด้วย ทั้งนี้ ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง แก้ไขประกาศสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเรื่อง ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นคำขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเพื่อการลงทุนเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในทางปฏิบัติ

4. เสนอคณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบให้กระทรวงการต่างประเทศ ดำเนินการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลจีน เรื่อง การอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองให้แก่นักท่องเที่ยวชาวจีนในมณฑลยูนนาน เพื่อเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยใช้เอกสารแทนหนังสือเดินทาง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการปรับปรุงระเบียบวิธีการเข้าเมืองตามที่คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำเสนอ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เรียน รองอธิบดี

สมคม เสนอคณะ

กรมการท่องเที่ยว

คณะ ๑ ฝ่าย

ปี ๒๕๖๒

๕ ก.ค. ๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณา
เรื่อง การปรับปรุงระเบียบพิธีการเข้าเมือง
เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ความเป็นมา

ด้วย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน) ประธานกรรมการ ททท. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจพิจารณาปรับปรุงระเบียบพิธีการเข้าเมือง เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประกอบด้วย คณะที่ปรึกษาและคณะทำงานขอรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โดยมี พล.อ.อ. อีริศศิลป์ คัมภีรญาณนนท์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

คณะทำงานได้ประชุมไปแล้ว เมื่อวันที่ 1 2 และ 9 สิงหาคม 2544 โดยได้มีการพิจารณาในเรื่องต่างๆ รวม 4 ประเด็น คือ

1. การปรับปรุงระเบียบพิธีการขอ visa รหัส o-a สำหรับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวให้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 7 และ 14 กรกฎาคม 2541 เห็นชอบในหลักการ อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี จากชาติต่างๆ สามารถขอรับการตรวจสอบหนังสือเดินทางเพื่อพำนักรในประเทศไทยได้เป็นระยะเวลาคราวละไม่เกิน 1 ปี โดยจะต้องมีหลักฐานแสดงว่ามีเงินฝากจำนวน 800,000 บาท หรือมีเงินได้เดือนละ 65,000 บาท ทั้งนี้ให้ยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตราพร้อมหลักฐานประกอบได้ที่สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลไทยในประเทศที่มีถิ่นพำนักอยู่ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 กันยายน 2541 เพื่อเป็นการปรับปรุงระเบียบพิธีการขอ visa รหัส o-a สำหรับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวให้สะดวกและรวดเร็วขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปรับอายุผู้ที่สามารถขอรับการตรวจลงตราจาก 55 ปีขึ้นไป เป็น 50 ปีขึ้นไป เพื่อรองรับกลุ่ม early retire
2. ให้คงจำนวนเงินในการใช้เป็นหลักฐานในการขอ visa เท่าเดิม คือ 800,000 บาท หรือมีเงินได้เดือนละ 65,000 บาท
3. ให้มีการประสัมพันธ์ให้สถานทูตและสถานกงสุลไทยในต่างประเทศทราบถึงหลักเกณฑ์การแสดงผลหลักฐานทางการเงิน คือ ไม่ต้องมีการโอนเงินมาเข้าบัญชีที่ประเทศไทยแต่อย่างใด เพียงแต่แสดงผลหลักฐานการมีบัญชีเงินฝาก หรือการมีเงินรายได้ (เช่น เงินบำนาญ เงินสวัสดิการ ฯลฯ) เท่านั้น
4. เห็นควรให้สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยไทยมีอำนาจในการออก visa รหัส o-a ในการขอครั้งแรก โดยไม่ต้องขอความเห็นจาก สตม. หลังจากนั้นหากต้องการขยายระยะเวลาการพำนักอยู่ต่อ ให้ยื่นคำ

ร้องต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) โดยตรง ทั้งนี้ กต. จะต้องนำส่งข้อมูลของผู้ที่ได้รับ visa แล้ว ให้แก่ สตม. ทันทีที่พิจารณาอนุญาต visa แต่ละครั้ง

5. สำหรับรายละเอียดในการปฏิบัติ และหลักฐาน / เงื่อนไขในการยื่นคำร้อง (ใบรับรองสุขภาพ ใบรับรองประวัติอาชญากรรม การทำประกันการเดินทาง ฯลฯ) ให้หารือกันระหว่าง ทพท. กต. และสตม. อีกครั้ง หนึ่ง

6. เห็นควรให้ กต. และสตม. พิจารณาออก visa ประเภทพิเศษเฉพาะสำหรับนักท่องเที่ยว พำนักระยะยาว หรือเพิ่มข้อความว่า Long Stay ท้ายรหัส o-a เพื่อดึงดูดใจกลุ่มเป้าหมายให้มากยิ่งขึ้น

7. การแจ้งข้อมูลเรื่องการยื่นหลักฐานทางการเงิน ให้แจ้งเป็นลำดับดังนี้

ก. หลักฐานการมีเงินได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 65,000 บาท หรือ

ข. หลักฐานการมีเงินฝากเทียบเป็นเงินไทยไม่น้อยกว่า 800,000 บาท หรือ

ค. หลักฐานการมีเงินได้(เงินได้ต่อเดือน X 12) และเงินฝากรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 800,000 บาท

8. ให้ สตม. พิจารณาความเป็นไปได้ในการพิจารณาอนุญาตให้บริษัทเอกชนจัดตั้งศูนย์บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการประสานงานติดต่อดำเนินการต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวผู้พำนักระยะยาว ทั้งนี้ บริษัทจะต้องได้รับการตรวจสอบและอนุญาตจาก สตม. โดยให้มีการวางหลักทรัพย์ค้ำประกันด้วย เพื่อที่จะได้มีผู้รับผิดชอบนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว

9. ควรเร่งดำเนินการเรื่องการจัดตั้งศูนย์ One Stop Service ในส่วนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกแบบครบวงจรต่อไป

2. การอนุญาตให้ชาวมาเลเซียที่ถือบัตรผ่านแดน เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ 30 วัน

ตามที่ ตลาดนักท่องเที่ยวมาเลเซียจัดเป็นตลาดที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุดของประเทศมาโดยตลอด เนื่องจากมาเลเซียมีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย การเดินทางติดต่อกันจึงสะดวกสบาย นักท่องเที่ยวมาเลเซียสามารถเดินทางเข้าประเทศไทยได้ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ แต่โดยมากนักท่องเที่ยวเดินทางผ่านมาทางบกบริเวณชายแดนภาคใต้มากที่สุด ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย 900,603 คน จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่เดินทางเข้าประเทศไทย 1,054,469 คน ในปี พ.ศ. 2543 โดยเฉลี่ยแล้วนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจะพำนักอยู่ประมาณ 4 วัน โดยจะใช้เงินประมาณ 4,226.31 บาทต่อคนต่อวัน ทำให้ในปีที่ผ่านมา (2543) นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเดินทางเข้ามาใช้จ่ายเงินในประเทศประมาณ 17,870.62 ล้านบาท นับเป็นรายได้สูงอันดับ 4 เมื่อเปรียบเทียบกับทุกตลาดนักท่องเที่ยว แนวโน้มในอนาคตนักท่องเที่ยวมาเลเซียจะมีอัตราขยายตัวสูงขึ้นอีก เนื่องจากในปัจจุบันมีหลาย ๆ หน่วยงานได้ให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมและ

พัฒนาตลาดนักท่องเที่ยวมาเลเซียให้มีจำนวนมากขึ้นได้โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่อยู่ในหมวดการจับจ่ายซื้อของค่าที่พักและค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามลำดับ

ทั้งนี้ ททท. ได้รับทราบข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา และผู้อำนวยการสำนักงาน ททท. กัวลาลัมเปอร์ ว่า หลังจากที่ประเทศมาเลเซียกำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจนั้น รัฐบาลมาเลเซียได้พยายามหา มาตรการสกัดกั้นการเดินทางออกนอกประเทศของประชาชนไม่ว่าจะเป็นการประกาศขึ้นค่าราคาการจัดทำหนังสือเดินทาง (เล่มละ 300-600 ริงกิต เท่ากับเงินไทย 3,300-6,600 บาท), การห้ามมิให้ข้าราชการมาเลเซียเดินทางออกต่างประเทศโดยใช้พาสปอร์ต, การเพิ่มภาษีเดินทางออก, การขึ้นค่าธรรมเนียมสนามบิน, การประกาศขึ้นค่าธรรมเนียมการใช้บัตรผ่านแดน และการประกาศห้ามมิให้มีการโฆษณาการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศผ่านสื่อต่างๆ มาตรการทั้งหมดนั้น ได้ส่งผลให้สถานการณ์ตลาดนักท่องเที่ยวมาเลเซีย มีอัตราการขยายตัวลดลง ในช่วงปี พ.ศ. 2539-2541 ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2542 สถานการณ์ตลาดนักท่องเที่ยวมาเลเซียก็มีการฟื้นตัวเพิ่มขึ้นจากเดิม และมีการผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ที่มีผลต่อการเดินทางออกนอกประเทศทำให้ตลาดมาเลเซียมีการขยายตัวร้อยละ 7.95 และมีนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่เดินทางเข้าประเทศไทยทั้งสิ้น 991,060 คน

จากผลในเบื้องต้นคณะทำงานได้พิจารณาว่าหากได้มีการพิจารณาอนุมัติบัตรผ่านแดน มาเลเซียสามารถเข้าประเทศไทยได้ 30 วัน และเดินทางได้ทั่วประเทศ จะเป็นการอำนวยความสะดวก และจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาเลเซียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น รวมทั้ง ทำให้ นักท่องเที่ยวมาเลเซียมีวันพักในประเทศไทยเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย และเพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ด้านตรวจคนเข้าเมืองบริเวณชายแดนภาคใต้ยังเป็นด้านตรวจคนเข้าเมืองที่รองรับนักท่องเที่ยวจากประเทศต่างๆ นอกจากประเทศมาเลเซีย โดยสถิติปี 2543 มีนักท่องเที่ยวจากประเทศต่างๆ เดินทางผ่านเข้ามาประเทศไทยผ่านด่านชายแดนภาคใต้เป็นจำนวนมากถึง 2,235,531 คน คณะทำงานได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หากมีการพัฒนาบริการด้านตรวจคนเข้าเมืองบริเวณชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว จะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในภาพรวม จึงขอเสนอมาตรการ 3 ระยะ ดังนี้

1. มาตรการระยะเร่งด่วน : ให้พิจารณาขยายระยะเวลาการอนุญาตให้ชาว มาเลเซียสามารถใช้บัตรผ่านแดนแทนเอกสารเดินทาง ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยได้คราวละไม่เกิน 30 วัน โดยให้มีกำหนดขยายระยะเวลา 2 ปี นับจากวันประกาศ และมีการประเมินผลกันระหว่าง ททท. กับ สตม.

2. มาตรการระยะปานกลาง : ให้ สตม. หรือกับกรมศุลกากรในการจัดทำศูนย์ One Stop Service ให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยโดยทางรถยนต์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยรถโดยสารท่องเที่ยว และรถยนต์โดยสารส่วนบุคคลโดยลดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. มาตรการระยะยาว : ให้ สตม. พิจารณาดำเนินการเชื่อมฐานข้อมูลในการตรวจคนเข้าเมืองกับประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์เพื่อทำระบบ auto-gate ต่อไป

และเมื่อมีการดำเนินการตามมาตรการทั้ง 3 ระยะแล้ว คณะทำงานคาดว่าจะสามารถส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวมาเลเซีย และนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น

3. การพิจารณาอนุมัติให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่เพื่อการลงทุน เป็นกรณีพิเศษ และมีการเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ที่สนับสนุนโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว และการนำเงินมาซื้ออสังหาริมทรัพย์

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองกำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าวทั่วไปจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินประเทศละหนึ่งร้อยคน สำหรับคนต่างด้าวที่เข้ามาลงทุนสามารถอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินร้อยละห้าของประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าวประจำปี ซึ่งการกำหนดจำนวนคนต่างด้าวดังกล่าวไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะรองรับคนต่างด้าวที่เข้าที่มาลงทุน เพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ จึงเห็นสมควรกำหนดให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้ามาลงทุนในราชอาณาจักรมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

ซึ่งเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2540 โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่เพื่อการลงทุนเป็นกรณีพิเศษ โดยรัฐมนตรีมหาดไทย ขณะนั้น คือ นายเสนาะ เทียนทอง (โดยมีหลักเกณฑ์ว่าจะให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่เป็นกรณีพิเศษจะต้องนำเงินลงทุนอย่าง 10 ล้านบาท จำนวน 5,000 คน กำหนดระยะโครงการ 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 และสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2543 รายละเอียดดังระเบียบที่แนบ)

เพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุน นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศ และสนับสนุนโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว จึงเห็นควรให้กระทรวงมหาดไทย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่ง พรบ. คนเข้าเมือง 2522 ประกาศ เรื่องการพิจารณาให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่เพื่อการลงทุนเป็นกรณีพิเศษ ต่อไปอีก 3 ปี และโควต้า 10,000 คน โดยขอให้ สตม.พิจารณาจัดทำรายละเอียดเสนอตามขั้นตอนของกฎหมาย ในการอนุญาตบุคคลต่อไปนี้ 1) ผู้ลงทุน 2) [เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ ในการสนับสนุนการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว สำหรับบุคคลอายุ 50 ปีขึ้นไป และให้คู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายได้รับสิทธิในการได้รับใบถิ่นที่อยู่ได้ด้วย และขอให้ สตม.พิจารณาหาแนวทางให้บริษัทที่มีการจัดการหรือทำธุรกิจ นำคนอายุ 50 ปี เข้ามาลงทุนหรือซื้ออาคารชุด ต้องมาขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และมีการวางหลักประกันเพื่อเป็นการป้องกันการไม่รับผิดชอบต่อผู้มาพำนักระยะยาวในประเทศ]

4. การอนุญาตให้ชาวจีนใช้เอกสารรับรองการเดินทางท้องถิ่นในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศจีนตอนล่าง (มณฑลยูนนาน) และภาคเหนือตอนบน ในกรอบความร่วมมือทางการท่องเที่ยวอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 และ 14 กรกฎาคม 2541 เป็นชอบในหลักการให้มีการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองให้แก่นักท่องเที่ยวชาวจีน และได้มีมติอนุมัติรายละเอียดในการปฏิบัติ เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2541 สรุปสาระได้ดังนี้

1. ให้นักท่องเที่ยวจีนสามารถใช้หนังสือเดินทางหรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ออกโดยรัฐบาลท้องถิ่นของจีน ในการเดินทางเข้าประเทศไทยได้ โดยคาดหวังกลุ่มนักท่องเที่ยวจากตอนใต้ของประเทศจีน ที่ถือเอกสารแทนหนังสือเดินทาง (entry-exit travel document) ผ่านเข้ามาจากประเทศพม่าและลาว ให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ทั่วประเทศ โดยสามารถขอ visa on arrival ได้ที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองที่กำหนด ซึ่งมีอยู่ 12 ช่องทาง

ทั้งนี้ มาตรการนี้เป็นการผ่อนผันให้แต่ฝ่ายเดียว และไม่ได้มีการหารือกับประเทศจีนก่อน ต่อมากระทรวงการต่างประเทศได้ประสานไปยังสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย เกี่ยวกับเอกสาร entry-exit travel document ทราบว่าเป็นเอกสารที่หน่วยงานบางหน่วยได้รับอำนาจจากทางกรมณฑลยูนนานให้ออกเอกสารดังกล่าวแก่ชาวจีนในการเดินทางมาประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยว แต่รัฐบาลจีนไม่ให้การรับรองว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารแทนหนังสือเดินทาง ทำให้ไทยไม่สามารถยอมรับเอกสารดังกล่าวได้ และต่อมารัฐบาลจีนได้ยกเลิกอำนาจของรัฐบาลท้องถิ่นในการออกเอกสารดังกล่าว ดังนั้นชาวจีนที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย จะต้องใช้หนังสือเดินทางจีนเพื่อการท่องเที่ยวเท่านั้น

2. ให้นักท่องเที่ยวจีนสามารถขอรับการตรวจลงตรา (visa on arrival) ได้ที่ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมืองที่กำหนด ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 12 ด่าน อย่างไรก็ตามประเทศจีนไม่อนุญาตให้ประชาชนเดินทางออกนอกประเทศโดยที่ยังไม่มี visa ดังนั้น นักท่องเที่ยวจีนที่จะได้ประโยชน์จากมาตรการนี้คือกลุ่มที่ได้รับ visa และนักท่องเที่ยวชาวไต้หวัน

ประเด็นที่ขอให้กระทรวงต่างประเทศเจรจากับรัฐบาลจีน

1. ขอความร่วมมือให้รัฐบาลจีนอนุญาตให้รัฐบาลท้องถิ่นในมณฑลยูนนานมีอำนาจในการออกเอกสาร entry-exit travel document ให้แก่ชาวจีนในมณฑลยูนนานที่ต้องการเดินทางมาประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยว

2. ขอให้รับรองเอกสารดังกล่าวเป็นเสมือนเอกสารแทนหนังสือเดินทาง

3. ขอให้รัฐบาลจีนอนุญาตให้ผู้ถือเอกสาร entry-exit travel document เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยไม่ต้องขอ visa (เนื่องจากรัฐบาลจีนไม่อนุญาตให้คนของตนเองออกนอกประเทศโดยยังไม่มี visa ของประเทศที่จะเดินทางไป)

มาตรการควบคุมร่วมกัน 2 ฝ่าย -

1. ชาวจีนที่ถือเอกสารดังกล่าวจะต้องเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยวของจีนที่อยู่ในบัญชีคู่ค้ากับบริษัทนำเที่ยวของไทย ตามมาตรการร่วมกันของการท่องเที่ยวจีนและไทย ในการป้องกันปัญหาการขายทัวร์คุณภาพต่ำ และบริษัทจะต้องนำนักท่องเที่ยวที่นำเข้ามากลับออกไปทั้งหมดพร้อมกันในคราวเดียว

2. กำหนดพื้นที่ให้ชาวจีนที่ถือเอกสารดังกล่าวท่องเที่ยวได้เฉพาะในเขตภาคเหนือตอนบนของไทย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน และลำปาง

3. กำหนดช่องทางในการขอรับการตรวจลงตราให้แก่ชาวจีนที่ถือเอกสารดังกล่าว ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ ด้านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานนานาชาติเชียงราย ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน และด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงของ

4. กำหนดระยะเวลาในการเข้ามาท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 15 วัน ตามหลักการ visa on arrival

5. หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว บริษัทจะถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการ

ทั้งนี้ ประเทศไทยและจีนได้มีการลงนามในกรอบความร่วมมือต่างๆ อาทิ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ความร่วมมือทวิภาคีระหว่างไทย - จีนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (ลงนามตั้งแต่เมื่อปี 2536) ดังนั้นการส่งเสริมและอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเดินทางระหว่างทั้งสองประเทศได้คล่องตัวขึ้น จะทำให้ความร่วมมือต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และยังเป็นส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งกันและกัน ตลอดจนเสริมสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างประชาชนของทั้งสองฝ่ายให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น